

Zelei Miklós

A végpalony dehunca zrí

Tisztól! Tisztnek!

Vidék Magyarországnak Jövőgyártói! Barátaink, huszártisztek, hazafiak! Hölgyeim és Uraim! Magyarok!

1988. április 1-jén, reggel 9 órakor az Ó Utcai Országos Jövőgyártó Hivatal igazgatója, dr. Magyary-Mongh Árpád ügyvéd úr megjelenik Nagyfaluban:

1. napirendi pont: az Ó Utcai Országos Jövőgyártó Hivatal igazgatója, dr. Magyary-Mongh Árpád ügyvéd úr 1988. április 1-jén, reggel 9 óra 30 percre összehívja a Tisztelt Település Nagyra Becsült Jövőgyártóinak tanácskozását.
2. napirendi pont: az Ó Utcai Országos Jövőgyártó Hivatal igazgatója, dr. Magyary-Mongh Árpád ügyvéd úr *A végpalony dehunca zrí* címmel magyar érzelmű elemző szöveget intéz a megjelentekhez.
3. napirendi pont: a Tisztelt Település Nagyra Becsült Jövőgyártói egyhangúlag megszavazzák az Ó Utcai Országos Jövőgyártó Hivatal igazgatója, dr. Magyary-Mongh Árpád ügyvéd úr *A végpalony dehunca zrí* című magyar érzelmű elemző szövegét.
4. napirendi pont: az Ó Utcai Országos Jövőgyártó Hivatal igazgatója, dr. Magyary-Mongh Árpád ügyvéd úr megalapítja a Tisztelt Település Nagyfalui Jövőgyártók Hivatala elnevezésű intézményét.
5. napirendi pont: a Nagyfalui Jövőgyártók Hivatala megválasztja igazgatóját.

- Demokrácia! – sóhajt dr. Tenkess, a helység jövőgyártója, Nagyfalú oroslánja.
- Hozzánk is eljön – és fejleszti az 5. napirendi pontot:

A Nagyfalui Jövőgyártók Hivatala egyhangúlag megválasztja igazgatójának dr. Tenkess Samu urat, a bandérium ezereskapitányát.

– Így. És lesz rovásírással kiállított diplomata-útlevelem is!

(Részletek a *Mandulafecske* című regényből)

6. napirendi pont: dr. Tenkess Samu, a Nagyfalui Jövőgyártók Hivatalának igazgatója, ezereskapitány összehívja a következő tanácskozást.

Jön-e már az Ó Utcai Országos Jövőgyártó Hivatal igazgatója, dr. Magyary-Mongh Árpád ügyvéd úr? A nagy nap reggelén órposztok a Nagyfaluba vezető úton, egészen dr. Tenkess Samu Temető utca 3. alatt lévő házáig.

– Vulány! Vulány! – kiált az első poszt, amint a nagy fekete Mercedes bekanyarodik a városhoz vivő bekötőútra.

– Vulány! – adja tovább a hírt a második.

– Vulány!

– Vulány!

Az örömkialtás átcikázik a településen, ahogy a demokrácia elsuhan az áfész, a rendőrség, az Áfor kút, a takszöv, a munkásárség, a Globus mustárbolt, a kultúrház, a Fényes kocsmá, az iskola, a Petőfi-szobor előtt és az óvodánál bekanyarodik a Tolbuhin sugárútra, ahol a Temető utca már vulány.

Dr. Tenkess Samu a jeles alkalomból ünnepi bugriját viseli: szürke, zsinóros mentében, fekete pantallóban virágzik házuk előtt. Kezében nagy üveg pálinka, apró poharak, mögötte a helység jövőgyártóinak ünnepi sora. Az út szélén kisleánya, Tenkess Kinga nemzeti mazsorett, piros taraj, patyolat topja, zöld mini.

És megáll a Merci.

A kicsi Kinga kinyitja a jobb hátsó ajtót, meghajol, és már itt is áll az Ó Utcai Központi Jövőgyártó Hivatal igazgatója, dr. Magyary-Mongh Árpád ügyvéd úr. Sötétkék öltöny, világoskék ing, piros, nyersselyem nyakkendő.

– Palony! – köszönti dr. Tenkess Samu.

– Palony, palony – nyújtja kezét dr. Magyary-Mongh. És kedvesen mosolyogva még hozzát teszi: – Dehál behin. És zungura?

– Meg vödrinyánc hú pántlika! – önt egy pohárkával dr. Tenkess.

– Vulány! Vulány! – harsognak a jövőgyártók.

Dr. Magyary-Mongh magasra emeli poharát:

– Magál a szoft, a bikaver, túltúltája hú! Bukács? Livár? Halkendzsi csukk! Meg türjleves? Burtun? Reló! Reló! Rozzanka már a tuff vockerányi dermedék. Bikfucsár, hulász és dikmarja hú.

– Hunyá! Hunyá! – lángolnak mind a jövőgyártók. – Lopni már mü es!

Dr. Magyary-Mongh azonban bölcsen inti és csillapítja őket:

– De dutra te, s nuhász leszen meg nyakrakó habel. Becsáp, diling és bullari. Hamánda vezt és pánalogja bú, növek lecsök, de bizthamó.

– Tohonca bé, urum! – tessékeli befelé dr. Tenkess a nagy embert. – Trucsik mepér.

– Tohonca, bács! Trucsik be honca – mosoly a piros taraj, patyolat topja, zöld mini és mutatja az utat.

– Fölverec, velőre hát! – dr. Magyary-Mongh sietősre fogja, és a nappali asztalához érve testes paksamétát helyez maga elé, olvasószemüvegét orrára illeszti. – A végpalony dehunca zrí!

– Hakül! Hakül! – tör ki a hallgatóságból az elismerés.

Dr. Magyary-Mongh némán lapoz és folytatja:

– A nyafpecér nyuhál, nyehél, de zagyra nyikk neki. Nekünk?

– Suma! Hodag, állott füre. És burtun, ha fölverec pahánda nyúlfiat lehut. Komancsba nyasszon vaskó éle bumm. Reló! Reló!

– Reló, utyumfikk! Föl, reló! – dr. Magyary-Mongh két karját magasra tartva vezényli a hangulatot. – Langya, légyemegúsza lé, repednye ömlő lángaszip bele. Csalhinta töffre, bekúr, bekúr a himbalag, a raff. Nem mindegegy.

– A lóbalag! A búgtetű nyali? Mogyer, a töfnyetál tele. Nyihászni nem tovább suhunt.

– Suhunt! Pife!

Dr. Magyary-Mongh feláll, balját szívére teszi, jobbát felemeli, esküre zárja ujjait.

Széküket kirúgva maguk alól, dübörögve, felszabadultan emelkednek föl a jövőgyártók. Végre! Ezt akarják hallani. Az ügyvéd úr kimondja. Repednye ömlő lángaszip! A szívükből beszél. És bátorságot tölt mindannyiukba. Hogy ami a szívükön, legyen a szájukon.

– Szeszküszünk! Szeszküszünk! A pökhe pórt rabéten nem tovább. Suhunt! Suhunt. És ramprogát nekünk! Reló!

– Reló, reló – dr. Magyary-Mongh hangját lehalkítva méltóságteljesen és nagyon megfontoltan folytatja. – A tokmányzár babül, kehind, ringy bélgatyász usun, zuheg. Nyalkásahönt nyakig, dugig.

– Suhunt! Suhunt! Több tokmányzár, mogyer, elejbünk már suhunt.

Kettőig tart a tanácskozás.

Szünet nélkül!

De igen.

Megéri.

Mert végre mindenki, amit akar, elmondhatja.

Végül dr. Magyary-Mongh Árpád ügyvéd úr, az Ó Utcai Országos Jövőgyártó Hivatal igazgatója lezárt nagy ládát ad át dr. Tenkess Samu ezereskapitánynak, a Nagyfalui Jövőgyártók Hivatala igazgatójának. A központi hivatal ajándéka! Mutatóujjával az igazgatókapitányt szeretettel megfenyegeti, hogy a ládát csak akkor nyissa fel, amikor ő már távozott. Átnyújtja, tisztól tisztnek a kulcsot, és már indul is.

De a mézesbödön!

A sódar.

Szalámi.

Sonka.

Kolbász.

A disznófósajt, fiúk!

Hát az ügyvéd úr buggyantani is jött.

És menne már!

Gyorsan mindent a csomagtartóba!

De szét ne rázódjon.

És össze ne törjön!

Ártatlan tréfa

Leterített a front. Patikában voltam, postán, aztán a tízemeletesek alatti parkban lezuhantam egy padra, a nagy vasrács mellé, amely a gyerekeket választja külön a felnőttektől. Kolumbusz hajóját, a Santa Mariát építették föl a gyerekeknek, a tatról műanyag csúszda visz a fövényre.

Hupp.

Csukott szemmel hátradőlök.

– Naponta hányat iszik meg?

Kinyitom a szemem, a lábamnál csikkek, féldecis üvegek eldobálva.

– Én? Egyet se.

Rosszul öltözött, középkorú nő, aki elvette tőlem a napot. A kezében papír zsebkendő. Olyas kövérke, a szeme alatt is kis tokák. Lehet, hogy valamikor szép volt, de azt már csak a régészek tudnák kideríteni, ha van ilyen: arcásatás. A bokája egy kicsit vizes, szednie kéne valami könnyebb vízhajtót.

– Nem kell szégyellnie.

Fölém hajol.

– Az alkoholizmus betegség. Tudjuk gyógyítani!

Mosolyog.

Ezt nem kellene tennie.

Úgyhogy én is rámosolygok. Láttam a buszmegállóban a missziós tacepaón, hogy van itt valami iszákosmentő szolgálat. Ő lehet az. És rám ismert. Pedig nincs is nálam iszák. Furán is hatna itt.

– Nekünk beismerheti – ezt mondja. Nekik. – Megváltoztatjuk az életét. És újra lesznek céljai.

– Hát – csak ennyit mondtam, de máris felcsillant a szeme. Amire nem volt oka, mert ezzel akartam folytatni: – A hülyeség a szeretet szinonimája. És hogy nincsenek céljaim, nem is akarom, hogy legyenek.

De visszataszított a zsírosan fénylő jóság az arcán.

– Hát... – és elbizonytalanodtam.

– Ugye?!

– Igen, ugye.

– És mégis? Naponta hányat?

– Tízet, tizenötöt. Rossz időben többet is. Amikor zuhog, húszat.

– Az rengeteg!

– Még kevés is.

– Ó, nem! Az nagyon sok. És mit szól a családja?

– Nem szól semmit. A két fiam rég kivándorolt. Az egyikük Amerikában él, a másikuk Londont választotta. Jól megy nekik. Nem szorulnak rá, hogy itthonról

segítsem őket. Forintból. Ahogy egy ismerősöm. Átváltja a forintot, és utalja a fiának New Yorkba.

– De a felesége! Őt is tönkreteszi.

– Megszokta már. Nem zavarom. Most is milyen nyugodt vagyok.

– Ezt anyagilag se lehet bírni! Napi tíz, tizenöt féldeci az jelentős összeg.

– Annak az emberi szervezetnek is meg kell adnunk, amit megkíván. Nekem meg nem számít a pénz. Ávós tiszt voltam, utána háromperhármas ügynök. Szigorúan titkos állományú tiszt. Besúgó, ahogy maguk mondják. Kiemelt nyugdíjam van.

– Mennyi?

– Illik ilyet kérdezni? Benne vagyok az álomnyugdíjsávban, ennyit elárulok. Ezt is csak azért, hogy megnyugtassam. Ennél a jövedelemnél az én napi fejadagomnak meg se látszik az ára.

Bámul a gülüszemével. És azt mondja:

– Fölháborító! Hogy hagyhatjuk ezt?

– Hagyhatják? Kik? Mit képzelsz, kié itt ma is a hatalom? A miénk! És maga addig fog itt térítgetni, ameddig mi eltűrjük – és elsétáltam haza.

A kék híreket nézem, a lakótelepünkről beszélnek. Ahol öngyilkos lett az iszákos mentőszolgálat munkatársa, G. Veronika.

Azt nem mondják, hogyan.

Altató?

Fölkötötte magát?

Vonat?

Tettéknek oka ismeretlen. Búcsúlevél nem maradt utána.